

Til Fylkets trafiksikkerhetsutvalg i Nord og Sør- Trøndelag

Fra Trygg Trafikk Nord og Sør-Trøndelag

Dato: 05.10.17

Innspill til høring av forslag om nedleggelse av Utrykningspolitiet (UP)

Det vises til NOU 2017: 11 *Bedre bistand. Bedre beredskap — Fremtidig organisering av særorganer* (Frøstrup-utvalget) som er på høring med frist 1. desember 2017: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-201711-bedre-bistand.-bedre-beredskap/id2556830/>

Høringen omfatter følgende forslag med konsekvenser for trafiksikkerheten:

«Trafikkoppgaver blir overført fra UP til politidistriktene, og Politidirektoratet styrker strategisk styring på området som sikrer fortsatt god trafiksikkerhetsinnsats».

Trygg Trafikk er meget kritisk til forslaget, som vil innebære en sterk svekkelse av trafiksikkerheten og risiko for flere alvorlige trafikkulykker, både i landets som helhet og i fylket. Vi oppfordrer derfor fylkets trafiksikkerhetsutvalg til å engasjere seg i saken og delta i høringen.

I det følgende oppsummeres viktige argumenter for hvorfor UP må bevares:

1. Politikontroller virker og er samfunnsøkonomisk lønnsomt

Ruskjøring, høy fart etter forholdene og uoppmerksomhet er fortsatt de viktigste årsakene til dødsulykker i trafikken¹. Det er godt dokumentert at politikontroller har forebyggende effekt og

¹ Jf. Statens vegvesen ulykkesanalysegrupper

at tiltaket er samfunnsøkonomisk lønnsomt². UP er i tillegg dyktige til å varsle sine kontroller, og disse får dermed langt større forebyggende virkning enn ressursinnsatsen tilsier. I tillegg til å bekjempe trafikkriminalitet, bidrar UP også til generell kriminalitetsbekjempelse, f. eks. narkotikabeslag.

I NOU 2017: 11 begrunnes forslaget om nedleggelse av UP bl.a. med ny teknologi som *«kan føre til gradvis mindre behov for tradisjonell politibistand på trafikkområdet»* (s. 46). Selv om dette forhåpentligvis blir en realitet, er det langt frem. Det gjelder spesielt for ruskjøring og annen trafikkfarlig atferd, hvor politikontroller vil være det viktigste virkemiddelet i overskuelig fremtid.

2. UP er garantisten for at politiet prioriterer trafikksikkerhet

Ansvaret for politiets trafikksikkerhetsarbeid har de senere år vært tilnærmet likt fordelt mellom UP og politidistriktene. Imidlertid viser kontrollresultatene i form av antall utskrevne forelegg og gebyr en vesentlig større aktivitet hos UP enn i politidistriktene. Å samle dette viktige ansvaret i politidistriktene vil dermed innebære en reell risiko for lavere kontrollvolum. Endringer i det generelle kriminalitetsbildet krever streng prioritering av ressurser i politidistriktene og erfaring har vist at dette går på bekostning av trafikksikkerhetsarbeidet.

I NOU 2017: 11 fremgår det at målet med overføring av trafikkoppgaver fra UP til politidistriktene er *«en mer fleksibel og effektiv bruk av politikraft til alle former for kriminalitetsbekjempelse»*. Det betyr i klartekst en nedprioritering av politiets trafikksikkerhetsarbeid.

Denne analysen støttes også av bl.a. Norges Politilederslag, Politiets Fellesforbund og forsker Rune Elvik i Transportøkonomisk institutt.

3. UPs spisskompetanse og kapasitet kommer politidistriktene til gode

UP har over tid bygget opp et meget kompetent fagmiljø på trafikksikkerhet, og samarbeider tett og godt med øvrige nasjonale aktører. Når et politidistrikt avgir folk til UPs tjeneste får de tilbake en kompetanse som er helt uvurderlig i det lokale trafikksikkerhetsarbeidet. UP er også en fleksibel og mobil bistandsressurs for politidistriktene ved store ekstraordinære hendelser.

UP har 285 operative polititjenestemenn, en liten og effektiv stab og tilgang på nytt teknologisk utstyr. UP har allerede tilpasset seg de nye politidistriktene ved å redusere antall UP-distrikter fra 9 til 5. På bakgrunn av gjeldende trafikksikkerhetsutfordringer har UP vært en pådriver for å flytte nærmere 50 UP-stillinger fra det sentrale Østlandet, til Vestlandet, Trøndelag og Nord-Norge. UP har også blitt tilført den administrative og faglige driften av politiets ATK-sentre for å

² Jf. Transportøkonomisk institutt

kunne effektivisere politiets fartskontrollvirksomhet og iretteføring av overtredelser i hele landet.

4. UP behøves hvis vi skal nå målene for trafikksikkerhet

Ny Nasjonal transportplan (NTP) inneholder et ambisiøst etappemål om maksimalt 350 drepte og hardt skadde i vegtrafikken innen 2029, som neste steg på vei mot nullvisjonen. Politiets kontroller understrekes som et viktig trafikksikkerhetstiltak både her og i stortingsmelding 40 (2015-16) om trafikksikkerhetsarbeidet. UP er garantisten for at politiet prioriterer kontroller og behøves dersom vi skal lykkes i å redusere antallet alvorlige trafikkulykker i tråd med nasjonale mål.

5. Befolkningen ønsker politi på veiene

Befolkningen ønsker politiets tilstedeværelse på veien. Ifølge politiets innbyggerundersøkelse (2016) er trafikkfarlige hendelser den typen hendelser størst andel er bekymret for at skal ramme dem. Samme undersøkelse viser at befolkningen har størst tiltro til politiets evne til å håndtere trafikkfarlige hendelser, sammenlignet med andre hendelser. To av tre mener politiet håndterer dette godt, noe som er særlig positivt da det altså er det flest bekymrer seg for.

6. Den norske samarbeidsmodellen er en suksessformel som ikke bør endres

Trafikksikkerhetsarbeidet i Norge har gitt gledelige resultater takket være systematisk, langsiktig og tverrsektoriell innsats, bl.a. med UP på veiene i 80 år (den norske samarbeidsmodellen). I internasjonale sammenhenger nyter Norge stor anerkjennelse og organisasjonen ETCS la bl.a. vekt på politiets kontrollinstans da Norge ble tildelt den prestisjefylte europeiske trafikksikkerhetsprisen i 2016.